АБ РАБОЦЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (большэвікоў) БЕЛАРУСІ

Даклад в. а. сакратара ЦК КП(б)Б таварыша А. А. ВОЛКАВА на XVII з'ездзе КП(б)Б

Таварышы! Дзейнасць Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі за справаздачны перыяд з XVI па XVII з'езд КП(б)Б вызначалася гістарычнымі рашэннямі лютаўска-сакавіцкага Пленума ЦК ВКП(б), указаннямі таварыша Сталіна ў дакладзе і заключным слове на Пленуме — «Аб недахопах партыйнай работы і мерах ліквідацыі трацкісцкіх і іншых двурушнікаў», і рашэннямі студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) 1938 года. Гэтыя важнейшыя рашэнні нашай партыі і ўказанні таварыша Сталіна леглі ў аснову ўсёй дзейнасці Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі і кожнай партыйнай арганізацыі.

Барацьба за ачышчэнне радоў КП(б)Б ад трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных элементаў і работа па ўмацаванню кіруючых парторганаў

Задача выканання рашэнняў лютаўска-сакавіцкага Пленума ЦК ВКП(б) і ўказанняў таварыша Сталіна патрабавала ад Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б, ад кожнай яе арганізацыі рашучай барацьбы за ачышчэнне нашых радоў ад трацкісцка-бухарынскіх, буржуазна - нацыяналістычных элементаў, заклятых ворагаў народа, фашысцкіх агентаў. Разам з тым, неабходна было правесці вялікую работу па ўмацаванню кіруючых партыйных органаў большэвіцкімі, праверанымі кадрамі.

Таварышы! Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і правадыра народаў таварыша Сталіна, пры дапамозе нашых слаўных чэкістаў, нашай совецкай разведкі, на чале якой стаіць верны сталінец, выхаванец партыі Леніна—Сталіна—Нікалай Іванавіч Ежоў, — разграміла фашысцка-трацкісцка - бухарынскае нацыяналістычнае гняздо і правяла велізарную работу па ачышчэнню сваіх радоў, партыйнага, совецкага і гаспадарчага апаратаў ад гэтай сволачы, ад прэзрэнных шпіёнаў, дыверсантаў, тэрарыстаў—шаранговічаў, чарвяковых, галадзедаў і ім падобнай нечысці. Гэтыя прэзрэнныя шпіёны, дыверсанты, тэрарысты, прабраўшыся да кіраўніцтва як апарата ЦК КП(б)Б, так і ў іншыя партыйныя, гаспадарчыя і совецкія арганізацыі і, прыкрываючыся маскай «звыш пільнасці», тварылі сваю подлую, здрадніцкую справу. І толькі дзякуючы пільнасці нашага сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна, дзякуючы няўсыпнай зоркасці нашых слаўных органаў Наркамата унутраных спраў удалося разграміць і знішчыць гэтых прэзрэнных бандытаў.

Нашай комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі ў далейшай сваёй рабоце неабходна зрабіць з усяго гэтага сур'ёзны ўрок, каб канчаткова выкарчаваць і знішчыць ворагаў народа.

Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і таварыш Сталін вучаць нас, як трэба распазнаваць ворага, як трэба праяўляць сапраўдную большэвіцкую пільнасць у штодзённай рабоце.

Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, кожная партыйная арганізацыя, кожны комуніст павінен уясніць сабе і вынесці сур'ёзнейшы ўрок з таго, што ў мінулым прагледзелі ворагаў народа ў сваіх уласных радах і дапусцілі іх у кіруючыя органы.

Мы абавязаны ведаць гісторыю ўсёй гэтай подлай, шкодніцкай работы ворагаў, ведаць іх каварныя метады, каб у далейшым яшчэ больш паспяхова весці рашучую барацьбу з гэтымі прэзрэннымі фашысцкімі гадамі, каб умець распазнаваць ворага, якой-бы маскай ён ні прыкрываўся, і самае галоўнае — мы павінны пакончыць з ідыёцкай хваробай — палітычнай бясклопатнасцю, дабрадушнасцю, даверлівасцю, ратазействам, мы павінны нястомна павышаць сваю рэволюцыйную пільнасць.

краін. Яны яднали ўсе антысовецкія элементы: трацкістаў, правых і іншых двурушнікаў, прэзрэнных ворагаў народа на барацьбу супроць нашай партыі, супроць совецкай улады. Яны прабавалі нанесці нашай совецкай рэспубліцы шкоду, па-

дарваць акадэмічную магутнасць і тым самым паслабіць яе абараназдольнасць, каб паставіць яе ў затруднільнае становішча на выпадак вайны. Усю гэту гнусную работу яны праводзілі старанна маскіруючыся, двурушнічаючы, ужываючы розныя каварныя метады.

Яны засмечвалі наш партыйны, гаспадарчы і дзяржаўны апараты варожымі элементамі, насаджалі як у цэнтральныя, так і ў нізавыя арганізацыі сваіх аднадумшленнікаў, а людзей чэсных, адданых нашай партыі і совецкай уладзе, зацiралі. Таму асноўнай задачай Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б і ўсіх партыйных, совецкіх і гаспадарчых арганізацый пасля выкрыцця фашысцкіх агентаў было — рашучае ачышчэнне сваіх радоў ад усёй гэтай варожай нечысці і неадкладная ліквідацыя вынікаў шкодніцтва як у гаспадарчым, совецкім, так і ў партыйным будаўніцтве. У гэтым напрамку Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, кожная партыйная арганізацыя прарабілі вялікую работу.

Але было-б няправільна, непартыйна, калі-б мы сказалі, што ўсё ўжо зроблена, што мы ўжо выканалі рашэнне лютаўска-сака-

не аслабаніліся да канца ад ідыёцкай хваробы — бясклапотнасці і ратазейства. Пры разглядзе апеляцый выключаных з партыі выяўляецца, што сярод апеліраваўшых меліся і ворагі народа, а некаторыя раённыя камітэты партыі ўдарыліся ў другі бок і скасоўвалі свае ранейшыя рашэнні. Пасля-ж «аднаўлення» іх выкрывалі як ворагаў народа.

Мы павінны памятаць, што ворагі старанна маскіруюцца. Яны і цяпер у некаторых выпадках прабіраюцца ў наш апарат, на прадпрыемствы, паступаюць працаваць на самую нізавую работу — вартаўніком, кладаўшчыком, пажарнікам, стрэлачнікам і т. д., для таго, каб прадаўжаць сваю гнусную шкодніцкую работу.

Таму перад намі стаіць і ў далейшым велізарная задача ў галіне павышэння большэвіцкай пільнасці, у галіне вывучэння людзей, старанная праверкі нашых кадраў у штодзённай рабоце. Выкрываць фашыстаў, шпіёнаў, тэрарыстаў, шкоднікаў, фашысцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх агентаў, весці рашучую барацьбу па ачышчэнню нашых партыйных радоў, па ачышчэнню партыйнага, совецкага і гаспадарчага апаратаў—гэта з'яўляецца галоўнай задачай у рабоце будучага складу ЦК КП(б)Б, у рабоце ўсіх партыйных, совецкіх, гаспадарчых арганізацый.

Дапамога і кіраўніцтва Цэнтральнага Камітэта ВКП(б), штодзённыя клопаты і кіраўніцтва таварыша Сталіна дапамаглі нам вынесці сур'ёзны ўрок з работы па выкрыццю ворагаў народа, па разгрому іх здрадніцкіх гнёзд. Гэта ўзброіла нас на тое, каб і ў далейшым, выконваючы ўказанні таварыша Сталіна, яшчэ больш рашуча весці барацьбу з астаткамі гэтай прэзрэннай банды, выкарчоўваць усіх да аднаго ўкрыўшыхся іх паследышаў.

Побач з велізарнай работай па выкрыццю і разгрому ворагаў народа, перад намі стаяла і стаіць пытанне аб вылучэнні новых кадраў. Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі ўзяў рашучую лінію на смелае вылучэнне ў кіруючыя партыйныя, совецкія і гаспадарчыя органы маладых, вырасшых кадраў, з ліку

заўшых сваю адданасць справе партыі Леніна—Сталіна, справе комунізма.

У гэтым напрамку Цэнтральны Камітэт КП(б)Б і мясцовыя партыйныя арганізацыі прарабілі вялікую работу. За справаздачны перыяд толькі на кіруючую работу ў абласныя і раённыя арганізацыі было вылучана каля 500 чалавек, у тым ліку: сакратарамі гаркомаў і райкомаў—115 чалавек, інструктарамі — 184 чалавекі, загадчыкамі аддзеламі — 31 чалавек, у абласныя партыйныя апараты — 72 чалавекі.

Гэтыя лічбы гавораць аб вялікай рабоце, прароблена́й намі за справаздачны перыяд. Але я хачу спыніць вашу ўвагу на адным недахопе: сярод вылучаных намі людзей, чэсных людзей, адданых нам людзей — недастатковы процант беларусаў,—усяго толькі 60,5 проц.

Гэта мала, таварышы. У выніку выбараў кіруючых парторганаў па 23 раёнах Менскай вобласці ў складзе першых, другіх і трэціх сакратароў райкомаў з 69 таварышоў — беларусаў — 44 чалавекі; у Магілеўскай вобласці — з 66 сакратароў — 47 беларусаў; у Палескай вобласці—з 45 сакратароў — 30 беларусаў; у Віцебскай вобласці — з 63 сакратароў — 47 беларусаў. Гэта некалькі лепш. Але затое ў Гомельскай вобласці з 45 сакратароў—беларусаў толькі 28. Усяго ў 96 райкомах партыі з 288 першых, другіх і трэціх сакратароў РК беларусаў — 196 чалавек, або 68 проц. Мы, таварышы, павінны больш рашуча паставіць перад сабой задачу вырошчвання і выхавання мясцовых нацыянальных кадраў з лепшых партыйных і непартыйных большэвікоў.

Вялікую работу мы таксама правялі па ўмацаванню дзяржаўнага і гаспадарчага апаратаў за лік смелага вылучэння новых, вырасшых кадраў.

Я хачу паказаць некалькіх таварышоў, вылучаных з нізавой гаспадарчай і партыйнай работы на розныя адказныя пасты.

Вось тав. Кавалёў А. Ф., які зараз займае пост старшыні Соўнаркома БССР. Як вы ведаеце, да гэтага ён працаваў сакратаром парткома на Віцебскай фабрыцы «Сцяг індустрыялізацыі», потым быў вылучан сакратаром Віцебскага гаркома партыі, а зараз ён выконвае адказнейшую дзяржаўную работу.

Узяць тав. Каровіна, які вылучан з нізавой гаспадарчай работы народным камісарам мясцовай прамысловасці. Тав. Каровін нядрэнна бярэцца за справу, асвайвае гэты важнейшы ўчастак работы. Ён заслужыў вялікага давер'я народа, яго выбралі дэпутатам Вярхоўнага Совета СССР.

У ЦВК БССР таксама вылучана вялікая колькасць нізавых работнікаў. Напрыклад, сакратаром ЦВК зараз працуе тав. Ермак, былы рабочы завода імя Кірава.

Можна прывесці рад прыкладаў, як гэтыя маладыя, вырасшыя кадры па-большэвіцку бяруцца за работу, хутка уваходзяць у справу і ўжо дабіліся поспехаў у справе ліквідацыі вынікаў шкодніцтва.

Як бачыце, таварышы, у нас многа выдатных людзей з партыйных і непартыйных большэвікоў. Трэба іх ведаць і смела, па-сталінску вылучаць на адказную кіруючую работу, умацоўваючы партыйны, гаспадарчы і совецкі апараты.

За справаздачны перыяд нашы партыйныя арганізацыі прарабілі вялікую работу па вылучэнню беспартыйных таварышоў на кіруючую гаспадарчую і совецкую работу. Па гэтаму важнейшаму пытанню мы мелі рашэнне Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) ад 4 сакавіка 1938 года. У ім было запісана, што «не-

носін да беспартыйных работнікаў і баязлівасць вылучаць іх на адказныя работы».

Пасля гэтага рашэння мы маем некаторае паляпшэнне ў справе вылучэння беспартыйных на кіруючую работу. Але гэта — толькі першыя крокі. Усяго пасля рашэння ЦК ВКП(б) у рэспубліцы вылучана беспартыйных, — прычым галоўным чынам, на нізавую совецкую і гаспадарчую работу (старшынямі сельсоветаў, старшынямі калгасаў, старшынямі сельпо і т. д.), — толькі 1.326 чалавек.

Зусім недастаткова ідзе вылучэнне беспартыйных на кіруючую работу ў абласныя, гарадскія і раённыя апараты. Трэба прама сказаць, што мы яшчэ не забяспечылі поўнасцю выканання рашэнняў Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) аб вылучэнні беспартыйных на кіруючую работу і што рад абкомаў, аблвыканкомаў, гаркомаў і райкомаў нерашуча падыходзяць да гэтага пытання, са скрыпам.

Так, напрыклад, пры арганізацыі абласных апаратаў Віцебска і Менска на адказную кіруючую работу не вылучан ні адзін беспартыйны. У Магілеўскай вобласці з 326 чалавек, вылучаных на кіруючую гаспадарчую і совецкую работу, беспартыйных усяго толькі 24 чалавекі. У Халопеніцкім раёне з ліку 25 чалавек, вылучаных на кіруючую работу — беспартыйных толькі адзін, а ў Плешчаніцкім раёне сярод вылучаных 26 чалавек—ні аднаго беспартыйнага

Такое-ж становішча і ў многіх іншых раёнах. Зусім нецярпіма становішча з вылучэннем беспартыйных на кіруючую работу на нашых прадпрыемствах. А ў нас-жа ёсць там выдатныя людзі — інжынеры, стаханаўцы, паказваючыя на справе ўзоры большэвіцкай работы. Такіх людзей трэба смялей вылучаць на камандныя пасады.

Асабліва нездавальняюча ідзе вылучэнне жанчын на кіруючую работу. З ліку ўсіх вылучаных на кіруючую работу беспартыйныя жанчыны складаюць толькі 6 процантаў, і то большасць з іх вылучана на нізавую работу (у сельсоветы, сельпо і т. д.).

Таму, таварышы, пытанне аб вылучэнні беспартыйных на кіруючую работу, выкананне ўказанняў у гэтых адносінах Цэнтральнага Камітэта нашай партыі і таварыша Сталіна з'яўляецца баявой задачай нашай парторганізацыі. Мы павінны рашуча ўзяцца за выкананне дырэктывы ЦК ВКП(б), які ў сваім рашэнні запісаў: «Абавязаць абкомы, крайкомы і ЦК нацкомпартый пакончыць з нерашучасцю ў вылучэнні беспартыйных работнікаў і забяспечыць больш шырокае і рашучае вылучэнне адданых партыі і здольных беспартыйных работнікаў на кіруючую совецкую і гаспадарчую работу як у вобласці, так і ў раёны».

Гэта важнейшае рашэнне партыі мы можам выканаць пры ўмове, калі кожная партыйная арганізацыя, кожны партыйны, совецкі і гаспадарчы кіраўнік будзе выхоўваць і вылучаць беспартыйны актыў, набліжаць яго ў штодзённай рабоце да выканання задач партыі і ўрада і найбольш здольных, таленавітых вылучаць на кіруючыя пасты.

Асабліва нам трэба мець на ўвазе тых беспартыйных актывістаў, якія праявілі сябе як выдатныя арганізатары і агітатары ў перыяд выбараў у Вярхоўны Совет СССР і падрыхтоўкі да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. А такіх людзей у нас вельмі многа. Іх трэба і ў далейшым прыцягваць да работы.

Беспартыйных актывістаў трэба штодня выхоўваць, вучыць. Калі тым ці іншым беспартыйным таварышам дапускаецца па-

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы